

μαρμένην τῶν ἄλλων εὐσπλαγχνία καὶ ἡ μέριμνα αὐτῆς τῆς ἰδίας ἡμῶν εἰμαρμένης εἶναι διττὸν μάθημα. Ἐγίνωσκον ἰδίως ὅτι ἐπὶ τῶν ψυχῶν μάλιστα ἐπενεργοῦν ὅσοι ὑφιοῦνται πρὸς τὰς γενικὰς ιδέας, ὅσοι ἀπλοποιοῦν τὴν φύσιν ὅπως λάβωσι τύπους ἐξ αὐτῆς, ὅσοι ἀπαλάττουν τὴν τέχνην ἀπὸ τοῦ διάφορον τῶν τύπων, ὅπως τῇ δώσωσι τὴν ἀνωτέραν ἐκείνην ἐνότητα, ἥτις εἶναι ἡ καλλονή. Ὁ Ζήνων ἔλεγεν ὅτι ἔγεινε φιλόσοφος μελετῶν τοῦ Πολυγνώτου τὰς εἰκόνας. Ὁ Ἀριστοτέλης, ὁ αὐστηρὸς μάλλον ἢ ἐνθουσιαστής, οὗτος λογικευόμενος ἔλεγεν εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ: «ἐπισκέπτεσθε τοὺς ζωγράφους τοὺς παρισῶντας τοὺς ἀνθρώπους ὅπως τοὺς βλέπουν· φεύγετε τὸν Πάυσωνα, ὅστις τοὺς ζωγραφίζει ἀσχημοτέρους· ἀλλὰ μένετε ἀπέναντι τοῦ Πολυγνώτου, ὅστις τοὺς κάμνει ὠραιότερους παρ' ὅ,τι εἶναι». Τοιοῦτος ἔπαινος ἤρμοζε καὶ εἰς τὸν Φειδίαν, — περιλαμβάνοντα τὸ μέγαλον ἰδανικὸν σχολεῖον, τὸ ἐξασφάλισαν εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ Περικλέους μεγαλεῖον, ὅπερ ἡ ἀνθρωπότης πώποτε δὲν θέλει ἐπανεύρει.

(Ἐξελληνίσθη ὑπὸ Φ. Α. Β.)

ΟΛΙΓΑ

ΠΕΡΙ

ΑΓΓΛΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ.

Πόσον μέγαλα τῆς ἱστορίας τὰ μαθήματα καὶ πόσον εὐτυχεῖς οἱ ἐξ αὐτῶν ὠφελούμενοι λαοί! Ἐν τῷ ἀπείρῳ ἐκείνῳ πελάγει, ὅπερ ὀνομάζεται παρελθόν, ὅπου τὰ ἔτη, ὡς κύματα σβήνουσι, ὅπου τὰ γεγονότα διαδέχονται ἀλλήλα, ἀποστάζει πάντοτε εἰς τὸν βυθὸν ἢ ἐκ τῆς πείρας τῶν γεγονότων τούτων διδασκαλία, βραδύτερον καρποφοροῦσα, ὅσας γονίμου τύχης ἐδάφους. Τὰ δὲ ἀποτελέσματα εἶναι τότε ἀπειρα καὶ καταπληκτικά. Ἄν ὑπάρχῃ ἔθνος ὅπερ δύναταί τις νὰ λάβῃ ὡς πρότυπον τῶν διδασκαλίας τοιαύτης καὶ ἐπὶ οἰκονομικαῖς νομοθεσίαις διαπρέπον, εἶναι ἡ Ἀγγλία. Δὲν ὑπάρχει χρεία νὰ ἀναδράμῃ τις εἰς χρόνους πολὺ μεμακρυσμένους, ὅπως εὖρη τὴν πηγὴν τῆς ἐμπορικῆς καὶ βιομηχανικῆς ἰσχύος αὐτῆς. Περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΖ'. αἰῶνος ὁ Ἀγγλικὸς λαὸς δὲν ἦτον ἀκόμη οὔτε ἐμπορικὸς, οὔτε βιομήχανος. Δὲν περιεβλήθη μάλιστα σπουδαιότητα τινα, εἰμὴ ἑκατὸν περίπου ἔτη βραδύτερον, κατὰ τὸ 1784, κατόπιν τοῦ μετὰ τῆς Ἀμερικῆς πολέμου. Ἄν παραβάλλῃ δέ τις τοὺς ἀριθμοὺς τῶν στατιστικῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης μὲ τοὺς τῶν τελευταίων τούτων ἐτῶν, μένει ἔκθαμβος ἀπέναντι τοιούτων γιγαντιαίων ἀποτελεσμάτων καὶ θέλει νὰ μάθῃ πῶς καὶ διὰ ποίων μέσων ἡ τοιαύτη τεραστία μεταμόρφωσις.

Ἡ ἱστορία τοῦ Ἀγγλικοῦ ἐμπορίου δὲν εἶναι οὔτε ὀλίγων σελίδων, οὔτε τοῦ τυχόντος ἔργον. Διὸ ἐν τῇ παρούσῃ πραγματείᾳ ἀπλῶς μόνον καὶ τροχάδην

θέλομεν διεξέλθει τοὺς κυριωτέρους πόρους τοῦ πλούτου τῆς χώρας ἐκείνης, τοὺς παραβάλλει πρὸς αὐτῶν τῶν ἰδίων πόρων τὴν πρὸ πεντήκοντα ἢ ὀλίγω πλειοτέρων ἐτῶν κατάστασιν καὶ ἐν ὀλίγοις ἀποδείξει πῶς καὶ πόθεν ἡ παρὰ πᾶσαν ἄλλην Εὐρωπαϊκὴν καὶ μὴ χώραν, θαυμασία ἀνάπτυξις. — Καὶ αὐτὸς ὁ πέραν τοῦ Ἀτλαντικοῦ γίγας, ὁ ὡς πρότυπον καὶ ἠθικῆς καὶ ὕλικῆς προόδου μνημονευόμενος, ἀμφίβολον ἂν δύναται νὰ μετρήσῃ τὴν τροχίαν τοῦ πρὸς τὴν τροχίαν ἣν κατὰ τὸ πρῶτον ἰδίως ἡμῖς τοῦ αἰῶνος τούτου διήνυσε ὁ ἀπέναντι αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ἐτέρας τοῦ Ὠκεανοῦ ἐσχατιᾶς ὀρθούμενος ἕτερος.

Λαμβάνομεν, ἀρχόμενοι, ὡς παράδειγμα, ὑπὲρ πᾶν ἄλλο, τὴν ἀνάπτυξιν τῆς βιομηχανίας τοῦ βάμβακος, τῆς ψυχῆς ταύτης τῆς Ἀγγλικῆς βιομηχανίας. Ἴδου ἐν σπάνιον τῶντι καὶ περίεργον φαινόμενον. Συνήθως τὰ ἔθνη πλουτοῦσι καὶ ἀναπτύσσονται, ἐπιδιδόμενα εἰς καλλιέργειαν προϊόντων ἅτινα αὐτὴ ἡ ἰδία χώρα παράγει, καὶ τὰ ὅποια κατόπιν εἰς βιομηχανικὰ μεταβάλλουσιν. Ἐνῶ ἐνταῦθα προϊόν, ὅλως ξένον πρὸς τὸ Ἀγγλικὸν ἔδαφος, εἰς τὴν ἄλλην ἁκραν τοῦ κόσμου φυόμενον, συλλέγεται εἰς τὰς παρὰ τὸν Μισισσιππὴ πεδιάδας, εἰς Μοβίλην, εἰς Σαβανὰ, εἰς Ἀλαβάμα, παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ἰνδοῦ καὶ τοῦ Γάγγου, διέρχεται χιλιάδας λευγῶν καὶ ὡς ποταμὸς μέγας χύνεται ἐνδον τοῦ ἐν μέσῳ τοῦ Ὠκεανοῦ ἀπείρου τούτου τῆς βιομηχανίας λέβητος. Τί θρίαμβος τῆς ἀνθρωπίνου ἐπιστήμης, ἐπιμόνως καλλιεργουμένης καὶ μὲ ἀκάματον ἐνέργειαν ἐφαρμοζομένης!

Ὅπως λάβῃ τις μικρὰν ἰδέαν τῆς ἐπεκτάσεως τὴν ὁποίαν ἔλαβεν ἡ βιομηχανία αὕτη, ἀπὸ τοῦ 1821 ἰδίως μέχρι σήμερον, ἴδου ὀλίγοι, πλήρεις σημασίας μολταῦτα, ἀριθμοί. Ἡ ἐξαγωγή τὴν ὁποίαν ἡ Ἀγγλία κάμνει εἰς ἀπλᾶ μόνον ὑφάσματα, λευκὰ ἢ χρωματισμένα, ἀκατέργαστα ἔτι, παριστᾷ σήμερον μῆκος δύο ἑκατομμυρίων καὶ 986,000 χιλιομέτρων, ὅσον ἐξήκοντα πέντε φορὰς ἡ περιφέρεια τοῦ πλανήτου μας. Εἰς ταῦτα δὲ δὲν συμπεριλαμβάνονται τὰ ὑφάσματα ἐξ ὧν κατασκευάζονται διάφορα μάλλινά τῆς κεφαλῆς καλύμματα, τὰ δικτυωτὰ, τὰ τούλια, τὰ διὰ παραπετάσματα χρησιμεύοντα ὑφάσματα, ἐν γένει δὲ τὰ καλούμενα λεπτὰ καὶ ἀνάμικτα. Ὑπάρχουσιν ἐργοστασιάρχαι παραδίδοντες ἕκαστος 30 μέχρι 35,000 χιλιομέτρων ὑφασμάτων κατ' ἔτος πρὸς κατανάλωσιν, τριάκοντα δηλαδή ἢ τριάκοντα πέντε φορὰς ὅσον τὸ μῆκος τῆς Γαλλίας ἀπὸ τῆς Μεσογείου μέχρι τῆς Ἀρκτικῆς θαλάσσης. — Ἡ δ' ἀξία τῶν ἐκ βάμβακος ὑφασμάτων, ἅτινα ἡ Ἀγγλία ἐξάγει ἀναβαίνει εἰς 1 δισεκατομμύριον καὶ 418 ἑκατομμύρια φράγκων, μὴ συμπεριλαμβανομένων τῶν νημάτων, ἅτινα ἀποτελοῦσιν ἕτερα 367 ἑκατομμύρια, ὅσον δηλ. ἦτο ἡ ὀλικὴ ἐξαγωγή τῆς Ἀγγλίας πρὸ ἐνὸς αἰῶνος. Ὡστε ἡ ὅλη ἐξαγωγή τῶν ἐκ βάμβακος προϊόντων ἀναβαίνει σήμερον εἰς 1,785 ἑκατομμύρια.

Ἐνῶ δὲ τοιαῦτα γιγάντεια μετρᾷ βήματα τοῦ ἀνακτος τούτου τῶν προϊόντων, κατειργασμένου, ἡ ἐξαγωγή, δὲν ὑπολείπεται καὶ ἡ τῶν ἄλλων, καὶ ἐδάφους καὶ βιομηχανίας προϊόντων, γαιανθράκων, σιδήρου καὶ τῶν ἐξ αὐτοῦ ἔργων κλ. — Ἀπὸ ἐνὸς δισεκατομμυρίου καὶ 307 ἑκατομμυρίων φράγκων, ὅπως ἦτο κατὰ τὸ 1843 ἡ τῶν λοιπῶν προϊόντων τούτων ἐξαγωγή, ἀνέβη εἰς 4,991 ἑκατομμύρια κατὰ τὸ 1870, — τετραπλασία τουτέστιν εἰς τετάρτου μόλις

διάστημα αἰῶνος· ἐπομένως, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς ἀξίας τῶν ἐκ βάμβακος προϊόντων, ἡ ὅλική ἐξαγωγή τῆς Ἀγγλίας, ἥτις κατὰ τὸ 1770 περιωρίζετο εἰς 367 ἑκατομμύρια φράγκων, ἀνέβη κατὰ τὸ 1870 εἰς ἑξ. δισεκατομμύρια καὶ 776 ἑκατομμύρια.

Ἐννοεῖται ὅτι κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα καὶ ἡ μεταξὺ τοῦ Ἀγγλικοῦ λαοῦ εὐπορία ἀναλόγως ἀνεπτύσσετο. Πρὸ 25 ἐτῶν, κατὰ τὸ 1845 δηλαδή, ἡ κατανάλωσις τοῦ τείου, τοῦ τοσοῦτον δι' ἑκαστον Βρεττανὸν πολυτίμου τούτου βοτάνου ὥστε δικαίως δύναται τις νὰ τὸ λάβῃ ὡς βαρόμετρον τῆς γενικῆς τοῦ ἔθνους εὐπορίας καὶ τ' ἀνάπαλιν, ἀνέβαινεν εἰς 553 γραμμάς δι' ἑκαστον ἄτομον· ὑψώθη εἰς 1,725 γραμμάς κατὰ τὸ 1870.—ἡ τῆς ζακχάρεως ἀπὸ 7 χιλιογράμμων κατ' ἄτομον τὸ 1845 εἰς 21 2/3 κατὰ τὸ 1870 καὶ καθ' ἑξῆς. Τὰ ἰδιαίτερα εἰσοδήματα, ἡ βάσις αὕτη ἡ χρησιμεύουσα εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ πασιγνώστου ὑπὸ τὸ ὄνομα Income Tax φόρου ἀπὸ 6,237 ἑκατομμυρίων κατὰ τὸ 1843 ἀνέβησαν εἰς 10,250 κατὰ τὸ 1870.—Ἀπεναντίας δὲ τὸ δημόσιον χρέος, αὐξήσαν κατὰ τὸ ποσὸν ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ χρονικοῦ διαστήματος, παρύνει ἑλαττον τοὺς κατοίκους ἢ πρὸ τριάκοντα ἢ τεσσαράκοντα ἐτῶν, συνειβεία τῆς παρὰ πᾶσαν ἄλλην Εὐρωπαϊκὴν χώραν ἀναπτύξεως τοῦ πληθυσμοῦ.

Κατὰ τὸ 1832 λ. χ. ἡ Ἀγγλία ἐμέτρα 21 ἑκατομμυρίων πληθυσμὸν καὶ 835 ἑκατομμυρίων φράγκων χρέος δημόσιον, ἐπομένως ἑκαστος Ἀγγλος, ἄμα γεννώμενος ἠρίθμει 40 λιρῶν στερλινῶν χρέος εἰς βάρος αὐτοῦ. Τῷ 1870 ὁ πληθυσμὸς ἀνέβη εἰς 30 ἑκατομμύρια, τὸ δὲ δημόσιον χρέος αὐξήσαν μέχρι τινος ἀλλὰ βραδύτερον ἑλαττωθὲν, ἀναβαίνει ἤδη εἰς 780 ἑκατομμύρια, 26 λίρας δηλαδή δι' ἑκαστον ἄτομον. Πρὸς δὲ τὴν ἐλάττωσιν ταύτην τοῦ δημοσίου χρέους καὶ τὴν ἀναλαγίαν αὐτῆς ἐφ' ἑκάστου, καὶ οἱ φόροι πραθαίνουσι καθ' ἑκαστον ἔτος ἑλαττούμενοι. Καὶ μολαταῦτα, καίτοι ἑλαττουμένων τῶν φόρων, αἱ δημόσιαι πρόσοδοι αὐξάνουσι γιγαντιαίαις βήμασι. Μόνον ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν γραμματοσήμων συνάγει ἡ Κυβέρνησις ἑκατὸν ἑκατομμύρια φράγκων κατ' ἔτος. Τὰ ἐν Ἀγγλίᾳ γραφεῖα τοῦ τηλεγράφου δέχονται καὶ μεταβιβάζωσι 300,000—τηλεγραφήματα καθ' ἑβδομάδα, ἐν μόνῃ δὲ τῇ πόλει τοῦ Λονδίνου ὑπελογίσθη ὅτι κατὰ μέσον ὅρον ἐνεργοῦνται 156 ἑκατομμυρίων λιρῶν ἐμπορικαὶ ἐργασίαι καθ' ἑβδομάδα, βιομηχανικαί, τραπεζιτικαί, κερδοσκοπικαί κλ.

Τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ σιδηροδρόμων αἱ εἰσπράξεις ἀναβαίνουν εἰς 1 δισεκατομμύριον καὶ 50 ἑκατομμύρια φράγκων κατ' ἔτος (λαμβάνομεν πάντοτε ὡς βάσιν, τὸ 1870, τελευταῖον ἔτος οὗτινος λεπτομερῶς ἔχομεν τὴν στατιστικὴν)· τὰ κεφάλαια τῶν τραπεζῶν τῆς, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἐν αὐταῖς ἰδιωτικῶν παρακαταθηκῶν εἰς 10 δισεκατομμύρια φράγκων, αἱ δὲ πλεῖσται αὐτῶν διανέμουν 20 0/0 μέρισμα κατ' ἔτος εἰς τοὺς μετόχους των. Τὰ κεφάλαια τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ σιδηροδρόμων, πλὴν ἐλαχίστου μέρους, ἀνήκουσιν ὅλα σχεδὸν εἰς Ἀγγλους μετόχους, ἐκτὸς δ' αὐτῶν ὑπάρχουσιν ἑκατὸν ἑκατομμυρίων λιρῶν μετοχαὶ Ἀγγλικάι εἰς τοὺς ἐν Ἰνδίαῖς σιδηροδρόμους, ἐγγυημένους παρὰ τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως. Ὁ χρυσὸς καὶ ἄλλα πολύτιμα μέταλλα, τὰ κατὰ τὴν τελευταίαν πενταετίαν, ἀπὸ τοῦ 1865 μέχρι τοῦ 1870 εἰσαχθέντα, ἀνα-

βαίνουνσιν εἰς 150 ἑκατομμύρια λιρῶν, τὰ δὲ συγχρόνως ἐξαχθέντα εἰς 130· ἔμειναν ἐπομένως 20 ἑκατομμύρια λιρῶν ἐν τῷ τόπῳ. Τὰ κεφάλαια τέλος πάντων, τὰ εἰς διαφόρους ἐταιρίας, σιδηροδρόμων, παντοφορείων, ἀτμοπλοϊκῶν ἐταιριῶν καὶ λοιπῶν, ὅλας ὁμῶς ἐντὸς τῆς Ἀγγλίας ἐργαζομένης καὶ τὴν ὑπηρεσίαν τῆς χώρας μόνης ἐνεργούσας, ἀναβαίνουνσιν εἰς 45 δισεκατομμύρια φράγκων.

Τῶν δὲ λιμένων τῆς ἡ ἀνάπτυξις, ὅποιον πάλιν ἄλλο θέαμα μεγαλείου καὶ ἐκπλήξεως! Πρὸ τοῦ 1851· τὸ Ἀγγλικὸν ναυτικὸν ἀπῆλαυσε, καὶ κατὰ τὴν ἐν Ἀγγλίᾳ εἰσοδὸν καὶ κατὰ τὴν ἐξοδὸν, προνομίων, ἀξίων λόγου διὰ πολλὰ ἐμπορεύματα. Οἱ μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης διευθύνοντες τὰς ἡνίας τῆς Κυβερνήσεως ὠθοῦντο καὶ ἐφέροντο ὑπὸ τῶν αὐτῶν τούτων ἰδεῶν ὑφ' ὧν ὁ νῦν τὰς ἡνίας τῆς Γαλλ. Δημοκρατίας, δεσμεύσας τὰς πλείστας τῶν ξένων σημαίων, διότι, ἔχων καὶ οὗτος, ὡς ἄνθρωπος, τὸ πρῶτον τοῦ χαρακτῆρος του καὶ θεωρῶν ἑαυτὸν ἀρμόδιον πρὸς παντὸς ζητήματος λύσιν, τοῦτο ἐνόμισε συμφέρον διὰ τὸ Γαλλικὸν ναυτικόν, καθ' ἣν ἐποχὴν οἱ ὀξυδερκέστεροι τῶν Γάλλων οἰκονομολόγων, ἀπηύδησαν φωνάζοντες ὅτι τὸ ἐναντίον θέλει συμβῆ, ὅπως καὶ ἤρξατο ἤδη συμβαίνειν. Ἐντοσούτῳ, ὅπως ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ἐνῶ κατὰ τὸ 1851· τελευταῖον ἔτος, μέχρι τοῦ ὁποίου τὸ Ἀγγλικὸν ναυτικὸν ἔχαιρε προνομίων, εἰσῆλθον εἰς τοὺς ἀγγλικούς λιμένας καὶ ἐξῆλθον αὐτῶν 15, 980,000 τόνων πλοῖα, ἐκ τῶν ὁποίων 9,820,000 τουτέστι 60 0]0 Ἀγγλικά, ὁ ἀριθμὸς τῶν κατὰ τὸ 1870 εἰσελθόντων καὶ ἐξελθόντων ἀνέβη εἰς 36, 640,000 τόνων, τῶν ὁποίων 24,907,000 τόνοι, 68 0]0 δηλαδή Ἀγγλικά. Ἐπομένως ἡ ἀφαίρεσις παντὸς προνομίου καὶ ἡ ἐξομοίωσις τῶν ξένων σημαίων μετὰ τὴν Ἀγγλικήν, ὠφέλησε ταύτην ἀντὶ τῆς βλάβης, παράδειγμα ἱστορικὸν ἀξίον σημειώσεως διὰ τὸν πατέρα τῆς ἱστορίας Κ. Θιέρσον.

Περὶ ναυτικοῦ δὲ καὶ Ἀγγλικῶν λιμένων γράψαντες, θέλομεν καταλήξει, ὀλίγα σημειοῦντες καὶ περὶ Λιβερπούλ, τοῦ βασιλέως τούτου τῶν λιμένων οὐ μόνον τῆς Ἀγγλίας, ἀλλὰ τῆς ὑψηλίου ἀπάσης. Ὅλιγοι οἱ μὴ ἀναγνόντες, ἀνδὲν ἔλαβον τὴν τύχην νὰ τὰ ἰδῶσι, πολλὰ ἢ ὀλίγα περὶ τοῦ ὁγδόου τούτου θαύματος τοῦ κόσμου, τῶν docks τοῦ Λιβερπούλ. Πρὸ ἐνὸς καὶ ἐπέκεινα ὠκοδομηθέντα αἰῶνος (1752), δύνανται σήμερον νὰ κληθῶσι κυβερνεῖον ὁλόκληρον. Αἱ ἐργασίαι ὅλαι διευθύνονται ὑπὸ συμβουλίου (Board), ἐξ 28 μελῶν συγκειμένου· τούτων 4 διορίζονται παρὰ τῆς Κυβερνήσεως καὶ 24 ἐκλέγονται παρὰ τῶν συνδρομητῶν τῶν docks, 2,190 τὸν ἀριθμόν. Ἐκ τῶν 24 ἐκλεγομένων, 8 ἐξέρχονται κατ' ἔτος, δυνάμενοι νὰ ἐκλεχθῶσιν ἐκ νέου ἢ ἀντικατασταθῶσι παρ' ἄλλων. Τὸ συμβούλιον τοῦτο διαιρεῖται εἰς 8 τμήματα, διανεμόμενα τὴν ἐργασίαν, τούτου δ' ἕκαστον διευθύνει ἀπαξ τῆς ἐβδομάδος. Ὑπάρχει τμήμα ἐπιφορτισμένον τὴν ἐπαγρύπνησιν τῶν οἰκοδομῶν (Works), ἕτερον προεδρεῖον τῶν ἀποθηκῶν (Ware houses) καὶ καθεξῆς. Τὰ τεράστια ταῦτα οἰκοδομήματα, ἐκ λίθου καὶ σιδήρου κατεσκευασμένα, εἶναι οὕτω διευθετημένα ἐσωτερικῶς, ὥστε τὰ ἐμπορεύματα οἰκοθεν, οὕτως εἰπεῖν, μεταφέρονται εἰς τὴν ἀρμοδίαν ἐκάστῳ θέσιν. Ῥύακες γεννημάτων, ἔνδον κινητῶν σωλήνων ἐκ Caoutchouc ῥέοντες, μετὰ μακρὸν τριξείδιον, χύνονται ἐντὸς ὁπῶν ἀπείρων ἀποθηκῶν, ὅπου

ἐπισωρεύονται χιλιάδες δερμάτων βάμβακος, μαλλίων, ὁ πλοῦτος τῶν δύο ἡμισφαιρίων, ἀναβοκαταβαίνουν ἀπὸ ὀροφῆς εἰς ἄλλην, ἄνευ τῆς ἐλαχίστης κλίμακος, χάρις ἐννοεῖται εἰς ἀνόδους καὶ καθόδους ἐναερίους.

Μεχρισότου φθάσωσιν ὅπως σήμερον εὐρίσκονται, εἰς μόνα τὰ docks τοῦ Λιβερπούλ καὶ τῆς Birkenhead δευτερεύοντα τῶν πρώτων κατὰ τὴν σπουδαιότητα, ἐδαπανήθησαν μέχρι τοῦδε 318,854,218 φράγκων. Τὸ δὲ εἰσόδημα αὐτῶν συνίσταται ἐκ δικαιωμάτων εἰσπραττομένων ἐπὶ τῶν εἰσερχομένων καὶ ἐξερχομένων, οὐ μόνον τῶν ἐμπορευμάτων ἀλλὰ καὶ τῶν πλοίων αὐτῶν. Μέχρι τῶν 1857 τὸ τελευταῖον τοῦτο, τὸ ἐπὶ τῶν πλοίων δικαίωμα, ἀνῆκε τῷ δήμῳ ὅστις κατεσκεύαζεν ὁδοὺς καὶ ἄλλα κοινωφελῆ ἔργα ἐκ τοῦ περισσεύματος. Τῇ ἐποχῇ δ' ἐκείνῃ ἡ ἐταιρία τῶν Docks ἡγόρασε καὶ τὸ δικαίωμα τοῦτο παρὰ τοῦ δήμου ἀντὶ 37,500,000. φράγκων, τὰ δ' ἐκ τοῦ κλάδου τούτου ὠφελήματα θάπανα ἀποκλειστικῶς πρὸς καλλωπισμὸν τοῦ λιμένος. Τὰ ἐτήσια εἰσοδήματα τῶν Docks Λιβερπούλ (λαμβάνομεν ὡς βάσιν ἓνα ἰσολογισμὸν τοῦ 1868· ἔκτοτε θὰ ᾤξησαν περισσότερον), ἀναβαίνουν εἰς 22,128,150 φρ. τὰ δ' ἐξόδα εἰς 20,343,610.—Τὰ περισσεύματα χρησιμεύουν εἰς χρεώλυτρον ἀρχαίου τινος χρέους καὶ εἰς τελειοποίησιν ἢ προσθήκην οἰκοδομῶν ἐν τοῖς Docks.

Κατὰ τὸ 1752, ὅτε πρῶτον ὑπεβλήθησαν εἰς τακτικὴν λογοδοσίαν τὰ Docks ταῦτα τοῦ Λιβερπούλ, τὰ ἐτήσια αὐτῶν εἰσοδήματα συνίσταντο ἐκ 1,776 λιρῶν· τὰ δ' ἐν τῷ λιμένι κατὰ τὴν αὐτὴν σχεδὸν ἐποχὴν (1757) εἰσελθόντα πλοῖα εἰς 1371, ἐνῶ κατὰ τὸ 1868 εἰσῆλθον 20,218 καὶ ἀπὸ τοῦ ἔτους ἔτι ἐκείνου τοσοῦτον ἀνεπτύχθη τοῦ λιμένος ἡ κίνησις, ὥστε κατὰ τὸ 1871 εἰσῆλθον 30,256.—Τὸ ναυτικὸν τέλος πάντων ὁλόκληρον, ἐννοοῦμεν τὸ ἐμπορικόν, τῆς Ἀγγλίας, ὅπερ κατὰ τὸ 1800 ἠρίθμει 450,000 τόνους, μετρά ἤδη πλέον τῶν 6,000,000 τόνων!

Αὕτη εἶναι ἐν συνόψει τῶν Τιτάνων τούτων τοῦ ἐμπορίου ἡ ἐντὸς αἰῶνος καὶ ἔλαττον πορεία πρὸς τὴν εὐρεσιν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς πρώτης ἐκείνης ὑπάρξεως, ἥτις καλεῖται πλοῦτος. Ἀλλὰ πόσα μαθήματα δὲν περιχλείονται εἰς τοὺς μυθιστορικοὺς τούτους ἱστορικωτάτους ἀριθμοὺς δι' ἄτομα καὶ κυβερνήσεις, διὰ πάντα ἐν περιλήψει τὸν προτάσσοντα τοῦ σήμερον τὸ αὖριον! Ἴδου μία νῆσος ἐν μέσῳ τῆς ὀμίχλης εἰς τὴν ἄκραν τῆς Εὐρώπης κειμένη, ξηρὰ καὶ ἄγονος, πρὸς ἣν ἡ φύσις φειδωλοτέρα δὲν ἐδύνατο νὰ φανῇ ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις, περικλείουσα ἐν αὐτῇ μόνη τοσαύτην ἐμπορικὴν κίνησιν ὅσην ὅλη σχεδὸν ἡ ἄλλη Εὐρώπη, ὀριστικῶς δὲ τριπλασίαν ἢ ὅσην ἡ Γαλλία καὶ Ἰταλία ὁμοῦ, τὰ προσφιλῆ τῆς φύσεως τέκνα. Πλεῖστα δὲ ὅσα τὰ δημιουργήσαντα καὶ προετοιμάσαντα τὴν θαυμασίαν ταύτην ἀνάπτυξιν.

Τὴν προητοίμασαν τὰ ἔθνη αὐτὰ τοῦ Βρεττανικοῦ λαοῦ, ἀπομακρύναντα τοὺς σκοπέλους ἐκείνους καθ' ὧν προσκρούει συνήθως παρὰ τοῖς μεσημβρινοῖς τῆς Εὐρώπης λαοῖς ἡ ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανικὴ πρόοδος. Τὴν προητοίμασεν ἡ ἐσωτερικὴ τῆς Ἀγγλίας πολιτικὴ, τῆς ὁποίας βάσις ἡ ἐλευθέρα, πλὴν πράγματι οὐχὶ δ' ὡς ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἄλλοις ἔθνεσιν, ψηφοφορία καὶ ἡ ἀποχὴ οἵας ἐδήποτε πιέσεως, διότι ἐνταῦθα τὸ Κοινοβούλιον εἶναι ἡ εἰλικρινὴς ἔκφρασις τῆς κοινῆς γνώμης, ἡ δὲ ἐκλογικὴ ψῆφος εἶναι καὶ καθῆκον καὶ δικαίωμα. Τὴν

προητοίμασε τύπος σπουδαῖος, μετριόφρων, βαθέως σπουδάζων ἑκάστον ζήτημα καὶ μὴ ἔχων τὴν πολιτικὴν μόνον αὐτοῦ θέμα, καὶ ἐν ταῖς συζητήσεσιν αὐτοῦ ἀποφεύγων πάντοτε τὰς ὕβρεις καὶ ἀτομικότητας.— Ἀλλὰ πρὸ παντὸς ἄλλου τὴν προητοίμασαν καὶ ἐδημιούργησαν ἡ οἰκονομία καὶ ἡ ἐργασία, μόνοι καὶ αἰώνιοι βραχίονες τῆς ἀμφιβόλου ταύτης ὑπάρξεως, ἀναγκαίου πλην μελήματος, ὅπερ καλεῖται: Αὔριον.

Φ. Α. Β.